

Z ŻYCIA OŚRODKÓW AKADEMICKICH

DOROTA SIEMIENIECKA

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

STAN PEDAGOGIKI MEDIALNEJ W POLSCE – MAPY PÓL BADAŃ PODEJMOWANYCH W OŚRODKACH AKADEMICKICH

Pomysł zaprezentowanej w raporcie formy badań jest wynikiem dyskusji Zespołu Pedagogiki Mediów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN w następującym składzie: przewodniczący Zespołu: dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS (APS, Warszawa), kierująca zespołem opracowującym raport na temat stanu pedagogiki medialnej w Polsce (mapy pól badań podejmowanych w ośrodkach akademickich): dr hab. Dorota Siemieniecka, prof. UMK, IP (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), członkowie zespołu: dr hab. Katarzyna Borawska-Kalbarczyk, prof. UwB (Uniwersytet w Białymstoku), dr hab. Barbara Galas, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), dr hab. Barbara Kędzierska, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie), dr hab. Jacek Pyżalski, prof. UAM (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Wojciech Skrzydlewski, prof. UAM (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Natalia Walter, prof. UAM (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr Zbigniew Łęski (Uniwersytet Jana Długosza, Częstochowa), mgr Mariusz Fila (APS, Warszawa), dr Ewa Bilka, APS.

Kategoryzacja i kodowanie danych, analiza jakościowa, opis wyników i wnioski z badań: dr hab. Dorota Siemieniecka, prof. UMK.

Opracowanie elektronicznej wersji ankiety i gromadzenie danych: dr Zbigniew Łęski, Uniwersytet Jana Długosza, Częstochowa, mgr Mariusz Fila, APS, Warszawa.

Opracowanie chmur słów na podstawie danych: mgr Mariusz Fila, APS, Warszawa.

Analizy danych (uporządkowanie danych, tabele, analizy krzyżowe danych): dr Zbigniew Łęski, Uniwersytet Jana Długosza, Częstochowa.

W badaniu ankietowym wzięło udział 50 naukowców z różnych ośrodków akademickich z całej Polski podejmujących w swoich badaniach problematykę z zakresu pedagogiki medialnej. Celem podjętych badań było określenie obszarów zainteresowań badawczych lokujących się w obszarze pedagogiki medialnej.

Tabela 1. Rozkład badanej grupy według płci

Płeć	Częstość	Procent
kobieta	26	52,0
mężczyzna	24	48,0
Ogółem	50	100,0

W badaniach wzięło udział 50 osób, w tym 26 kobiet (stanowiących 52% grupy badanej) i 24 mężczyzn (stanowiących 48% grupy badanej).

Tabela 2. Rozkład grupy badanej według kategorii stopnia naukowego

Tytuł naukowy/stanowisko	Częstość	Procent
prof. zw. dr hab.	5	10,0
dr hab., prof. ucz.	18	36,0
dr hab. inż., prof. ucz.	1	2,0
dr hab.	1	2,0
dr	21	42,0
dr inż.	1	2,0
mgr	3	6,0
Ogółem	50	100,0

Najliczniejszą grupą, która wypełniła ankietę, są badacze ze stopniem doktora (21 osób stanowiących 42% grupy badanej). Drugą co do liczebności grupą uczestniczącą w badaniach były osoby ze stopniem doktora habilitowanego pełniących stanowisko profesora uniwersyteckiego (stanowiły one 36% badanych). Ankietę wypełniło 5 profesorów tytularnych. Najmniej liczną grupę stanowili pracownicy naukowcy ze stopniem doktora inżyniera (1) i mgr (3).

Tabela 3. Rozkład grupy badanej według miast

Miasto	Częstość	Procent
Białystok	2	4,0
Częstochowa	4	8,0
Dąbrowa Górnicza	1	2,0

Gliwice	1	2,0
Katowice	6	12,0
Kielce	1	2,0
Kraków	4	8,0
Lublin	2	4,0
Nysa	1	2,0
Olsztyn	1	2,0
Poznań	3	6,0
Rzeszów	3	6,0
Słupsk	1	2,0
Sosnowiec	1	2,0
Szczecin	1	2,0
Toruń	3	6,0
Warszawa	10	20,0
Wrocław	2	4,0
Zielona Góra	3	6,0
Ogółem	50	100,0

Rozkład grupy badanej ze względu na miasto (w którym znajduje się uczelnia) przedstawiony w tabeli 3 ukazuje ośrodki skupiające naukowców zajmujących się problematyką pedagogiki medialnej. Najliczniejszą grupę stanowią osoby z Warszawy (20% grupy badanej – 10 osób), Katowic (12% grupy badanej – 6 osób), Krakowa (8% grupy badanej – 4 osoby) i Częstochowy (8% badanych – 4 osoby). Kolejną co do liczebności grupę osób uczestniczących w badaniu reprezentują osoby z Poznania, Rzeszowa, Torunia i Zielonej Góry (6% w każdej z grup). Badacze z pozostałych ośrodków stanowili 2–4% grupy badanej.

W badaniach wzięli udział naukowcy z 24 ośrodków naukowych (wykaz zawiera tabela 4).

Tabela 4. Wykaz ośrodków, których pracownicy wzięli udział w badaniach

Nazwa ośrodka	Wydział/Instytut/Katedra/Zakład	Częstość
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej	1
	Wydział Humanistyczny, Laboratorium Badania Rzeczywistości Wirtualnej	1
Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie	Instytut Edukacji Artystycznej	1
	Instytut Pedagogiki, Katedra Dydaktyki i Pedagogiki Medialnej	3
	Instytut Pedagogiki, Zakład Metodologii i Pedagogiki Twórczości	1

Akademia Pomorska w Słupsku	Instytut Bezpieczeństwa i Zarządzania, Katedra Bezpieczeństwa Narodowego, Zakład Bezpieczeństwa Cyberprzestrzeni	1
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej	Wydział Nauk Stosowanych, Katedra Pedagogiki	1
Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie	Wydział Nauk Społecznych	1
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie	Wydział Jazzu	1
Politechnika Śląska w Gliwicach	Instytut Nauk o Edukacji i Komunikacji Społecznej	1
Politechnika Śląska w Katowicach	Instytut Badań nad Edukacją i Komunikacją	1
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. J. Długosza w Częstochowie	Wydział Nauk Społecznych, Katedra Badań nad Edukacją, Zespół Badawczy Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej	4
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Wydział Studiów Edukacyjnych	3
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	Wydział Pedagogiki i Psychologii, Instytut Pedagogiki	1
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	doktorant w Zespole Badawczym przy Zakładzie Socjologii Edukacji WNP	2
	Wydział Nauk Pedagogicznych, Instytut Pedagogiki, Zespół Badawczy w Zakładzie Socjologii Edukacji UKSW	1
	Wydział Teologiczny, Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa, Katedra Edukacji Medialnej	1
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	Wydział Pedagogiki i Psychologii, Katedra Pedagogiki Kultury	1
	Wydział Politologii i Dziennikarstwa, Katedra Informatologii i Edukacji Medialnej	1
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Instytut Nauk Pedagogicznych, Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych	1
	Instytut Pedagogiki, Zespół Badawczy	1
	Wydział Nauk Pedagogicznych, Katedra Dydaktyki i Mediów w Edukacji	1
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	Instytut Nauk o Wychowaniu	1
	Instytut Nauk Technicznych	1
Uniwersytet Rzeszowski	Kolegium Nauk Społecznych, Instytut Pedagogiki, Katedra Pedagogiki Medialnej	2
Uniwersytet Szczeciński	Zespół Pedagogiki Mediów i Kultury Edukacji	1

Uniwersytet Śląski w Katowicach	Wydział Nauk Społecznych, Instytut Pedagogiki	5
Uniwersytet w Białymstoku	Wydział Nauk o Edukacji, Katedra Studiów Społecznych i Edukacyjnych, Zakład Dydaktyki	2
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Wydział Nauk Społecznych, Katedra Socjologii	1
Uniwersytet Wrocławski	Instytut Pedagogiki, Zakład Pedagogiki Mediów	1
	Wydział Filologiczny, Instytut Filologii Germańskiej, Zakład Translatoryki i Głotodydaktyki	1
Uniwersytet Zielonogórski	Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii, Instytut Pedagogiki, Zakład Mediów i Technologii Informacyjnych	3
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu	Instytut Innowacyjnej Edukacji, Instytut Pedagogiki	1
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie	Katedra Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej	1
Ogółem		50

Analiza jakościowa – kategorie

Na podstawie analizy jakościowej materiału [w którego skład wchodziły: słowa kluczowe (określane przez samych badanych), tematy badawcze oraz tytuły najważniejszych publikacji] wyróżniono następujące kategorie:

- 1 – Metodologia badań nad mediami
- 2 – Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów
- 3 – Kognitywne aspekty mediów
- 4 – Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne
- 5 – Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer
- 6 – Pedagogika medialna
- 7 – Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów
- 8 – Badania z obszaru nauk pedagogicznych
- 9 – Inne

Uszczegółowienie wyróżnionych kategorii słów kluczowych

W wyróżnionym obszarze metodologii badań nad mediami naukowcy przywołują następujące słowa kluczowe: metody badawcze, metodykę analiz mediów, wskazują również konkretne zagadnienia, takie jak: big data, YouTube (jako forma obserwacji).

Najliczniejszą i najbardziej zróżnicowaną kategorię stanowią zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów. W obszarze tym można wyróżnić następujące zagadnienia: multimedia i tablice interaktywne w edukacji, zastosowania komputera w diagnostyce i terapii (w tym: specyficznych trudnościach w nauce oraz pedagogice specjalnej), zastosowania edukacyjne urządzeń mobilnych, gry i ich zastosowania edukacyjne i dydaktyczne, aspekty dydaktyczne nowych technologii (np. metodyka nauczania z nowymi technologiami, e-learning, projektowanie dydaktyczne, komputer w zarządzaniu szkołą), zagadnienia technologii informacyjnej i komunikacyjnej w edukacji (media społecznościowe, blogi) oraz edukację informatyczną. Badacze zainteresowani są tworzeniem cyfrowego środowiska uczenia się.

Kolejna kategoria odnosi się do badań nad kognitywnymi aspektami mediów. Obejmują one następujące słowa kluczowe: funkcjonowanie mózgu, procesy poznawcze (preferencje poznawcze), reakcje (*eyetracking*), neurodydaktykę (skuteczność kształcenia, trwałość wiedzy, stymulację uwagi w procesie uczenia się), badania aspektów komunikacyjnych (mediolingwistykę).

Kategoria edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne obejmuje: kompetencje informacyjne, cyfrowe, medialne, historię mediów oraz odczytywanie komunikatów medialnych (komunikację wizualną, kulturę medialną i obrazową, medialność) i dziennikarstwo.

Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer grupuje takie pojęcia, jak: technologie, cyberprzestrzeń, immersja medialna, wirtualna rzeczywistość, mediatyzacja. Relacja człowiek – komputer odnosi się do takich pojęć, jak: komunikacja i antropologia komunikowania.

Słowa kluczowe zgrupowane w kategorii pedagogiki medialnej odnoszą się do aspektów teoretycznych związanych z pedagogiką mediów (konceptje i teorie kształcenia uwzględniające nowe media), korzyści (twórcze aspekty mediów) oraz zagrożenia płynące z mediów (np. zagrożenia w cyberprzestrzeni, terroryzm, cyberwypalenie, formy manipulacji i wpływu, np. marketing polityczny). Problematyka ta grupuje też problemy bezpieczeństwa cyfrowego i prywatności w sieci.

Kolejną wyróżnioną kategorię stanowią słowa kluczowe mieszczące się w zakresie systemowych, filozoficznych i socjologicznych aspektów mediów, wśród nich badacze lokują: społeczeństwo informacyjne, cyfrowe i jego wpływ na zmianę społeczną i pokoleniową. W kategorii tej mieści się również etyka mediów, filozofia kultury cyfrowej. Badacze podejmują zagadnienia systemu edukacyjnego i jego zmian dokonujących się pod wpływem mediów. Poza takimi słowami kluczowymi, jak: inkluzja, idiokracja, kultura cyfrowa pojawiają się odniesienia do człowieka i zmediatyzowanego społeczeństwa. Zmiana społeczna zachodząca

pod wpływem mediów wiąże się również z twórczością i innowacjami. Nowe narzędzia i oprogramowanie są również wytworami powstającymi przy udziale istniejących technologii. Naukowcy podejmują badania z innych obszarów nauk pedagogicznych, w materiale badawczym są one bardzo zróżnicowane i odnoszą się do edukacji nauczycieli (w tym również akademickich), dzieci, młodzieży, problemów rodziny, relacji nauczyciel – uczeń, dydaktyki przedmiotowej, kształcenia interdyscyplinarnego, edukacji i dydaktyki komplementarnej, programów edukacyjnych, metod nauczania (np. metoda projektu), animacji społecznej, aspektów wychowawczych i edukacyjnych (np. działań równościowych i praw człowieka) oraz przedmiotów i form pracy (edukacji muzycznej, arteterapii, psychoterapii).

Analiza słów kluczowych

Osoby badane poproszono o podanie pięciu słów kluczowych wiążących się z problematyką podejmowaną przez nich w badaniach.

Tabela 5. Zestawienie kategorii słów kluczowych wymienianych przez badanych na pierwszej pozycji

Kategoria słów kluczowych (1)	Częstość	Procent
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	4	8,0
Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	10	20,0
Kognitywne aspekty mediów	2	4,0
Metodologia badań nad mediami	3	6,0
Pedagogika medialna	7	14,0
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	5	10,0
Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	3	6,0
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	16	32,0
Ogółem	50	100,0

Najliczniejsza grupa osób badanych reprezentowała kategorię związaną z zastosowaniami dydaktycznymi i edukacyjnymi nowych mediów. 32% grupy badanej (16 osób) wymieniło słowo kluczowe z tej kategorii jako pierwsze. Kolejne słowa kluczowe mieściły się w kategorii edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne. Grupowały one 20% badanych (10 osób). Trzecią co do liczebności grupą słów kluczowych były mieszczące się w kategorii pedagogika medialna (14% grupy – 7 osób). Najrzadszą grupę słów kluczowych stanowiły związane z kognitywnymi aspektami mediów i metodologią badań nad mediami.

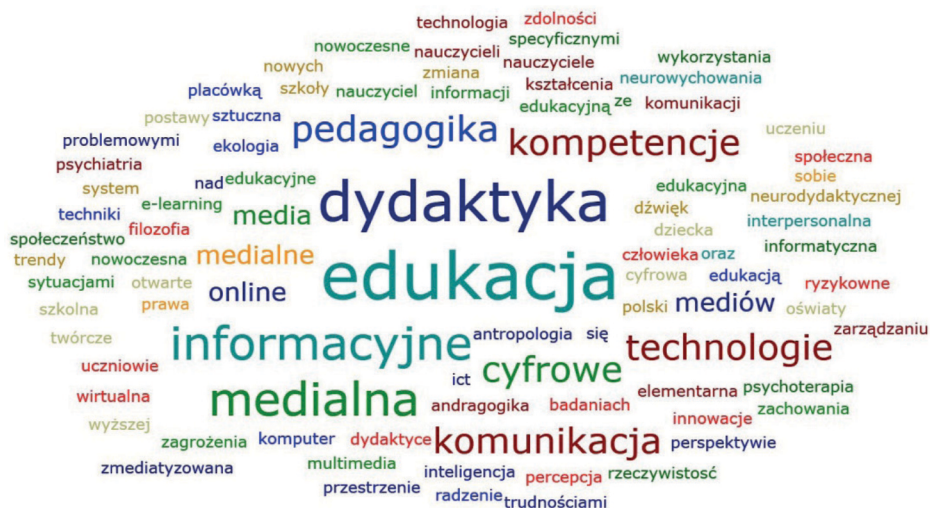

Rys. 1. Chmura słów kluczowych (pierwszy wybór)

Tabela 6. Zestawienie kategorii słów kluczowych wymienianych przez badanych na drugiej pozycji

Kategoria słów kluczowych (2)	Częstość	Procent
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	11	22,0
Edukacja medialna i kompetencje informatyko-medialne	4	8,0
Kognitywne aspekty mediów	2	4,0
Pedagogika medialna	5	10,0
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	7	14,0
Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	4	8,0
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	15	30,0
inne	1	2,0
brak	1	2,0
Ogółem	50	100,0

W grupie słów kluczowych wymienianych jako drugie w kolejności najliczniejszą stanowiły mieszczące się w kategorii zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów (30% badanych – 15 osób), badania z obszaru nauk pedagogicznych (22% – 11 osób) oraz systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów (14% – 7 osób). Najrzadszą grupę słów kluczowych stanowią mieszczące się w kategorii kognitywne aspekty mediów (wybrały to zagadnienie 2 osoby stanowiące 4% grupy badanej).

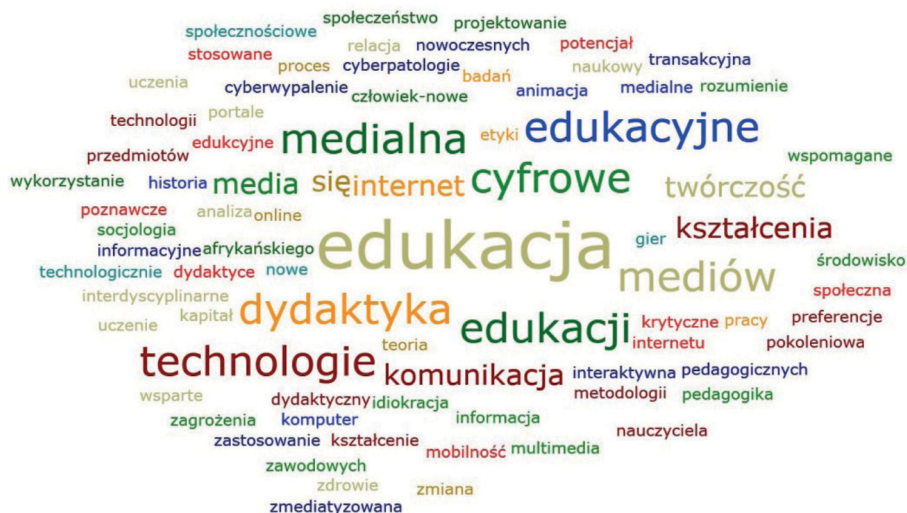

Rys. 2. Chmura słów kluczowych podanych jako drugi wybór

Tabela 7. Zestawienie kategorii słów kluczowych wymienianych przez badanych na trzeciej pozycji

Kategoria słów kluczowych (3)	Częstość	Procent
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	8	16,0
Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	5	10,0
Kognitywne aspekty mediów	1	2,0
Metodologia badań nad mediami	2	4,0
Pedagogika medialna	8	16,0
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	5	10,0
Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	1	2,0
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	15	30,0
inne	1	2,0
brak	4	8,0
Ogółem	50	100,0

Słowa kluczowe podawane przez badanych jako trzecie w kolejności mieszczą się w kategoriach: zastosowań dydaktycznych i edukacyjnych nowych mediów (30% – 15 osób), badań z obszaru nauk pedagogicznych (16% – 8 osób) i pedagogiki medialnej (16% – 8 osób). Najmniej liczne kategorie słów kluczowych obejmują: kognitywne aspekty mediów (2% – 1 osoba) oraz sztuczną inteligencję i komunikację człowiek – komputer (2% – 1 osoba).

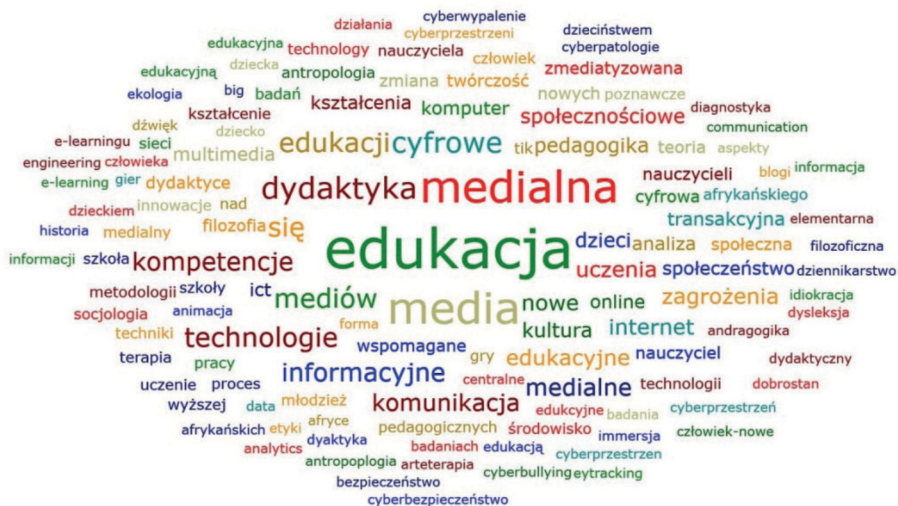
Rys. 3. Chmura słów kluczowych podanych jako trzeci wybór

Tabela 8. Zestawienie kategorii słów kluczowych wymienianych przez badanych na czwartej pozycji

Kategoria słów kluczowych (4)	Częstość	Procent
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	8	16,0
Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	4	8,0
Kognitywne aspekty mediów	3	6,0
Metodologia badań nad mediami	1	2,0
Pedagogika medialna	4	8,0
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	6	12,0
Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	4	8,0
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	13	26,0
brak	7	14,0
Ogółem	50	100,0

Wśród kategorii słów kluczowych podawanych przez badanych (w czwartej kolejności) najliczniejsze mieszczą się w obszarze zastosowań dydaktycznych i edukacyjnych nowych mediów (26% – 13 osób) oraz badań z obszaru nauk pedagogicznych (16% – 8 osób). Najmniej liczną grupę wymienianych przez badanych słów kluczowych stanowi kategoria związana z metodologią badań nad mediami (2% – 1 osoba).

oraz sztucznej inteligencji i relacji człowiek – komputer (4,8% – 12 wskazań). Na rysunku 6 przedstawiono chmurę wszystkich słów kluczowych.

Rys. 6. Chmura wszystkich słów kluczowych

Analiza krzyżowa danych

Dane związane ze słowami kluczowymi zostały zestawione krzyżowo z kategoriami publikacji. Jak można zauważyć w danych zawartych w tabelach nie zawsze istnieje spójność między kategorią słów kluczowych a kategoriami publikacji autorów (zdarza się to częściej w przypadku wyższych wartości zawartych w tabelach danych). Interesujące i ważne dla opisu zainteresowań polskich badaczy są publikacje, które zgrupowano w tabelach 11–15.

Badani naukowcy jako pierwsze publikacje wymieniali najczęściej mieszczące się w kategoriach: zastosowań dydaktycznych i edukacyjnych nowych mediów (12 tekstów dotyczyło tej kategorii), edukacji medialnej i kompetencji informacyjno-medialnych (10 tekstów). Problematyce systemowych, filozoficznych i socjologicznych aspektów mediów poświęcono 9 tekstów. Najmniej publikacji odnosiło się do kategorii kognitywnych aspektów mediów (1) oraz sztucznej inteligencji i komunikacji człowiek – komputer (1). Wyniki przedstawiono w tabeli 11.

Badani naukowcy jako drugą w kolejności (wyniki zawarto w tabeli 12) podawali publikacje dotyczące zastosowań dydaktycznych i edukacyjnych nowych mediów (10) oraz edukacji medialnej i kompetencji informacyjno-medialnych (9). Najmniej publikacji dotyczyło metodologii badań nad mediami (1), sztucznej inteligencji i komunikacji człowiek – komputer (1), a także kognitywnych aspektów mediów (2).

Tabela 11. Zestawienie krzyżowe danych: kategorie słów kluczowych (podanych przez badanych jako pierwsze) w zestawieniu z kategoriami pierwszej podanej publikacji

Kategoria słów kluczowych 1	Kategoria publikacji 1								Ogółem	
	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Kognitywne aspekty mediów	Metodologia badań nad mediami	Pedagogika medialna	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek-komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów		Inne
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	3	0	0	0	0	0	0	1	0	4
Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	0	6	0	0	2	1	0	1	0	10
Kognitywne aspekty mediów	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
Metodologia badań nad mediami	0	0	0	2	0	0	0	0	1	3
Pedagogika medialna	0	2	0	0	4	0	0	1	0	7
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	0	0	0	0	0	4	1	0	0	5
Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	1	0	0	0	0	1	0	1	0	3
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	1	1	0	1	2	3	0	8	0	16
Ogółem	5	10	1	3	8	9	1	12	1	50

Tabela 12. Zestawienie krzyżowe danych: kategorie słów kluczowych (podanych przez badanych jako drugie) w zestawieniu z kategoriami drugiej podanej publikacji

Kategoria słów kluczowych 2	Kategoria publikacji 2										Ogółem	
	Badania z obszaru pedagogicznych	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Kognitywne aspekty mediów	Metodologia badań nad mediami	Pedagogika medialna	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Inne	Brak		
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	3	2	0	0	2	0	0	0	2	0	2	11
Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	4
Kognitywne aspekty mediów	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Pedagogika medialna	0	0	0	0	2	0	0	0	1	2	0	5
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	0	1	0	1	0	2	0	0	3	0	0	7
Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	0	0	0	0	1	0	1	2	0	0	0	4
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	1	3	0	0	1	2	0	6	1	1	1	15
Inne	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Brak	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ogółem	5	9	2	1	8	4	1	10	7	3	3	50

Tabela 13. Zestawienie krzyżowe danych: kategorie słów kluczowych (podanych przez badanych, jako trzecie) w zestawieniu z kategoriami trzeciej podanej publikacji

Kategoria słów kluczowych 3	Kategoria publikacji 3								Ogółem	
	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-mediacyjne	Kognitywne aspekty mediów	Metodologia badań nad mediami	Pedagogika medialna	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów		Brak
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	1	2	0	0	0	0	0	2	3	8
Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-mediacyjne	0	3	0	0	2	0	0	0	0	5
Kognitywne aspekty mediów	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Metodologia badań nad mediami	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Pedagogika medialna	1	2	0	1	0	1	0	1	2	8
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	0	0	0	0	0	2	1	0	2	5
Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	0	4	1	0	2	0	1	4	3	15
Inne	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Brak	0	0	0	0	0	0	0	1	3	4
Ogółem	3	13	1	2	4	4	2	8	13	50

Tabela 14. Zestawienie krzyżowe danych: kategorie słów kluczowych (podanych przez badanych jako czwarte) w zestawieniu z kategoriami czwartej podanej publikacji

Kategoria słów kluczowych 4	Kategoria publikacji 4							Ogółem
	Kognitywne aspekty mediów	Metodologia badań nad mediami	Pedagogika medialna	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Inne	Brak	
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	0	1	0	0	1	0	6	8
Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	0	0	0	0	2	0	2	4
Kognitywne aspekty mediów	1	0	0	0	1	0	1	3
Metodologia badań nad mediami	0	1	0	0	0	0	0	1
Pedagogika medialna	0	0	1	1	1	1	0	
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	0	0	1	2	1	0	2	6
Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek-komputer	0	0	2	0	1	0	1	4
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	0	0	2	0	4	0	7	13
Brak	0	0	0	0	0	0	7	7
Ogółem	1	2	6	3	11	1	26	50

Tabela 15. Zestawienie krzyżowe danych: kategorie słów kluczowych (podanych przez badanych jako piąte) w zestawieniu z kategoriami piątej podanej publikacji

Kategoria słów kluczowych 5	Kategoria publikacji 5								Ogółem	
	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Kognitywne aspekty mediów	Pedagogika medialna	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja czło-wiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Inne		Brak
Badania z obszaru nauk pedagogicznych	2	0	0	0	0	0	1	0	6	9
Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	0	2	1	0	0	0	0	0	0	3
Kognitywne aspekty mediów	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Metodologia badań nad mediami	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
Pedagogika medialna	0	0	0	2	1	0	0	1	2	6
Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	0	1	0	0	0	0	4	0	4	9
Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Brak	0	0	0	0	0	0	0	0	14	14
Ogółem	2	3	1	2	2	1	6	1	32	50

1- Metodologia badań nad mediami

W tym obszarze przez naukowców podejmowane są zagadnienia metodologii nauk społecznych, Internetu i mediów cyfrowych w metodologii badań pedagogicznych. Inne zagadnienia zawarte w materiale badawczym odnoszą się do analizy transakcyjnej i jej zastosowań w badaniach relacji nauczyciel – uczeń.

2- Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów

Tematy i publikacje badaczy można pogrupować, przyjmując trzy główne kryteria. Pierwszy z nich obejmuje zastosowania ICT w projektowaniu edukacyjnym, kształceniu uczniów. Kierunki badań dotyczą edukacyjnych zastosowań TI w kształceniu, np. Internet w edukacji, e-learning w dydaktyce akademickiej, blogi internetowe w edukacji, edukacja mobilna (katalog bezpiecznych aplikacji mobilnych dla dzieci), multimedialne materiały dydaktyczne, gry komputerowe – ich projektowanie i potencjał edukacyjny, komunikacja interpersonalna i portale internetowe, wsparcie społeczne, prywatność, algorytmy. Badacze dostrzegają, że „media w edukacji tworzą nowe przestrzenie dla współczesnego dzieciństwa”.

Drugi obszar tematyczny wiąże się z zastosowaniem komputerów w terapii (multimedia w terapii pedagogicznej, media cyfrowe w pedagogice specjalnej).

Ostatni z obszarów badań dotyczy metodyki, strategii edukacyjnych i uczenia się wspomaganego przez nowe media. Można mówić więc o nowej kulturze uczenia się, korzystania przez młodzież z narzędzi TI i nowych technologii w edukacji (badacze podejmują zagadnienia teorii, modeli i praktyki zastosowania nowych mediów w edukacji).

3- Kognitywne aspekty mediów

Problematyka wybierana przez badanych naukowców obejmuje z jednej strony wpływ ICT na funkcjonowanie mózgu, z drugiej zaś analizę technologii edukacyjnych z perspektywy neurodydaktycznej (np. w odniesieniu do trwałości wiedzy). Badania prowadzone przez pedagogów medialnych zorientowane są na procesy neuropsychologiczne, takie jak: wykorzystanie nowoczesnych technik do pomiaru emocji, symulację procesów uwagi w materiałach multimedialnych, a także optymalizację komunikowania wizualnego. Prowadzone badania eyetrackingowe dotyczyły dystansu i tolerancji percepcji niepełnosprawności.

4- Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne

Tematy i publikacje badanych koncentrują się w tym obszarze na czterech głównych kierunkach. Pierwszy z nich to kształcenie medialne nauczycieli (tren-

dy, przygotowanie nauczycieli do wyzwań współczesnej dydaktyki, komputerowe wspomaganie nauczania). Jest ono związane z kompetencjami medialnymi, informacyjnymi i cyfrowymi. Kształcenie wspierane ICT zorientowane jest na kształtowanie kompetencji medialnych uczniów. Badaczy interesuje też kultura medialna adolescentów.

Drugi obszar odnosi się do wychowania. Podejmowane tematy oscylują wokół edukacji medialnej i wychowania, wartości (np. chrześcijańska edukacja medialna). Tematy badawcze dotyczą całościowej edukacji medialnej i edukacji medialnej w środowisku rodzinnym (obejmującej grupy dzieci i seniorów), a także kulturowo-społeczne aspekty pedagogiki medialnej.

Trzeci obszar to metodyka i metodologia edukacji medialnej oraz uwarunkowania współczesnego procesu dydaktycznego.

Ostatnia grupa zagadnień koncentruje się na aspektach odbioru informacji w odniesieniu do walorów dydaktycznych form medialnych, takich jak słowo, obraz, dźwięk w edukacji, rozwój i historia mediów, a także oddziaływaniach pozawerbalnych w multimedialnych materiałach edukacyjnych i dydaktycznych.

5- Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer

Badacze dostrzegają znaczenie w edukacji rzeczywistości wirtualnej. Problematyka badań i publikacji dotyczy transhumanizmu oraz szkoły immersyjnej medialnie.

6- Pedagogika medialna

W kategorii tej można wyróżnić dwie grupy problemów: pierwszy z nich dotyczy zagadnień związanych z uczestnictwem dzieci/młodzieży w świecie nowych mediów. Badacze koncentrują się na roli mediów cyfrowych w edukacji i komunikacji dzieci i młodzieży (również w odniesieniu do zjawisk współczesności, takich jak globalizacja). Zatem podejmują problematykę kompetencji informacyjnych uczniów, znaczenia krytycznego rozumienia treści emitowanych w mediach. Podkreśla się tu rolę zagrożeń medialnych wśród dzieci i młodzieży (przykładem publikacji na ten temat jest międzynarodowy Raport EU Kids Online) oraz przeciwdziałanie cyberterroryzmowi i cyberwypaleniu.

Drugą grupę zagadnień stanowią tematy obejmujące korzyści płynące z mediów (w tym wspomagająca, wspierająca i kompensacyjna rola nowych mediów), dotyczące edukacji informacyjnej, medialnej i twórczej. Obszar ten zawiera tematy związane z podstawami teoretycznymi procesu edukacyjnego realizowanego z wykorzystaniem nowych technologii (np. nowe koncepcje kształcenia z wykorzystaniem mediów, pedagogika kognitywistyczna).

7- Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów

Badacze skoncentrowani są na przemianach cywilizacyjnych, społeczno-kulturowych i racjonalności w kulturze współczesnej, przeobrażeniach komunikacyjnych i edukacyjnych w info- i technokracji. Zmiany te mają znaczenie dla edukacji szkolnej i środowiska uczenia się. Media w tematach tej kategorii analizowane są z pozycji rozwoju przemysłu 4.0 i społeczeństwa 5.0. Istotnym zagadnieniem jest proces socjalizacji mający miejsce w środowisku online (np. na Facebooku). Wśród obszarów badań i publikacji odnajdujemy te, które odnoszą się do edukacji społecznej, społeczeństwa sieci, inkluzji, dobrostanu, równości, animacji społecznej, społecznych przestrzeni edukacji cyfrowej. Relacja media – technika – kultura wymagają przyjrzenia się etycznym aspektom mediów i procesom warunkującym budowanie kultury zaufania w interakcjach wspomaganych ICT oraz rozpoznania związków między nowymi mediami a kapitałem kulturowym i społecznym uczniów. Badaczy interesują też zagadnienia związane z idiokracją i polityką.

8- Badania z obszaru nauk pedagogicznych

Tematy i publikacje naukowców zamieszczone w materiale jakościowym koncentrują się na dydaktyce (zwłaszcza szkolnictwa wyższego i technicznego), pedagogice szkolnej, nowych metodach nauczania we współczesnej szkole, samokształceniu (np. z wykorzystaniem design thinking), tutoringu, laboratoriach innowacji (np. pozwalających na rozwój kompetencji nauczycieli). Inne badania odnoszą się do rysunku dzieci (w ujęciu komparatystycznym) oraz efektywności arteterapii, a także doświadczeniach żeglarskich w pracy pedagogicznej.

9- Inne

W tej kategorii badania dotyczą komunikacji w ochronie zdrowia.

Kategorie publikacji oraz słów kluczowych w zestawieniu z ośrodkami naukowymi

W tabelach 16–26 zawarto szczegółowe wyniki badań odnoszące się do kategorii publikacji oraz słów kluczowych w zestawieniu z ośrodkami naukowymi. Przegląd tych danych pozwala na ustalenie zainteresowań badawczych osób zajmujących się problematyką pedagogiki medialnej w konkretnych ośrodkach naukowych.

Tabela 16. Zestawienie danych – nazwa uczelni i kategoria publikacji (1 pozycja wymieniona przez badanych)

Nazwa uczelni	Kategoria publikacji 1								Suma końcowa	
	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Kognitywne aspekty mediów	Metodologia badań nad mediami	Pedagogika medialna	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów		Inne
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	1	1								2
Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie	1	1			1			2		5
Akademia Pomorska w Słupsku		1								1
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej		1								1
Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie							1			1
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie	1									1
Politechnika Śląska w Gliwicach							1			1
Politechnika Śląska w Katowicach		1								1
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie	1			2					1	4
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu					1			2		3
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach					1					1
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie		1					1	2		4

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie		1											3	4
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie			1										1	2
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu				1									1	3
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	1	1												2
Uniwersytet Rzeszowski					1								1	2
Uniwersytet Szczeciński							1							1
Uniwersytet Śląski w Katowicach					1								1	3
Uniwersytet w Białymstoku							1						1	2
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie		1												1
Uniwersytet Wrocławski													1	2
Uniwersytet Zielonogórski		1						1						3
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu													1	1
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie		1												1
Suma końcowa	5	9	2	1	8	4	1	10	10					50

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie													4	4	4
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie												1	1	1	2
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu												2	1	1	3
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	1												1	1	2
Uniwersytet Rzeszowski	1										1				2
Uniwersytet Szczeciński								1							1
Uniwersytet Śląski w Katowicach	1							1				1	2	1	5
Uniwersytet w Białymstoku												1	1	1	2
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie											1				1
Uniwersytet Wrocławski	1								1						2
Uniwersytet Zielonogórski	2											1	1		3
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu	1														1
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie									1						1
Suma końcowa	3	13	1	2	4	4	4	4	2	2	8	13	50		

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	1									1	2
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu		1								1	3
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie										2	2
Uniwersytet Rzeszowski					1						2
Uniwersytet Szczeciński										1	1
Uniwersytet Śląski w Katowicach		1								4	5
Uniwersytet w Białymstoku										2	2
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie					1						1
Uniwersytet Wrocławski			1							1	2
Uniwersytet Zielonogórski								3			3
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu								1			1
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie									1		1
Suma końcowa	1	2	6	3	11	1	26				50

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie																		4	4
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie								1										1	2
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu																		2	3
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie																		2	2
Uniwersytet Rzeszowski																	1		2
Uniwersytet Szczeciński																		1	1
Uniwersytet Śląski w Katowicach																		4	5
Uniwersytet w Białymstoku																		2	2
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie																		1	1
Uniwersytet Wrocławski																		1	2
Uniwersytet Zielonogórski																		1	3
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu																		1	1
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie																			1
Suma końcowa	2	3	1	1	2	2	2	1	1	6	32	50							

Tabela 21. Zestawienie danych – nazwa uczelni i kategoria słów kluczowych (1 pozycja wymieniona przez badanych)

Nazwa uczelni	Kategoria słów kluczowych 1								
	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Kognitywne aspekty mediów	Metodologia badań nad mediami	Pedagogika medialna	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja zlokalizowana – wiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Suma końcowa
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie					1			1	2
Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie	2							3	5
Akademia Pomorska w Słupsku					1				1
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej		1							1
Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie						1			1
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie	1								1
Politechnika Śląska w Gliwicach						1			1
Politechnika Śląska w Katowicach		1							1
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie	1			3					4
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu					2		1		3
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach		1							1
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie		1				1		2	4

Tabela 23. Zestawienie danych – nazwa uczelni i kategoria słów kluczowych (3 pozycja wymieniona przez badanych)

Nazwa uczelni	Kategoria słów kluczowych 3										Suma kocfoc- wa	
	Ba- dania z ob- szaru nauk peda- gogicz- nych	Edu- kacja me- dialna i kom- pe- tencje infor- macyj- no-me- dialne	Kogni- tywne aspekty me- diów	Meto- dologia badań nad media- mi	Peda- gogika medial- na	Syste- mowe, filozo- ficzne i so- cjolo- giczne aspekty me- diów	Sztucz- na inteli- gencja i komu- nikacja czło- wiek – kompu- ter	Za- stoso- wania dydak- tyczne i edu- kacyjne nowych me- diów	Inne	Brak		
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisła- wa Staszica w Krakowie	1	1										2
Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie	1			1	1			1	1			5
Akademia Pomorska w Słupsku					1							1
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej						1						1
Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie											1	1
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie	1											1
Politechnika Śląska w Gliwicach								1				1
Politechnika Śląska w Katowicach										1		1
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie		1		1	2							4
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu					1						2	3

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach															1				1		
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	1														1				1	4	
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	1																		1	2	
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu										1									2	3	
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie																			1	2	
Uniwersytet Rzeszowski										1									1	2	
Uniwersytet Szczeciński										1										1	
Uniwersytet Śląski w Katowicach	1															1			2	5	
Uniwersytet w Białymstoku	1																		1	2	
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie																			1	1	
Uniwersytet Wrocławski										1									1	2	
Uniwersytet Zielonogórski	1										1									3	
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu																			1	1	
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie										1										1	
Suma końcowa	8									5						8			5	15	50

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie										1	2	4
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	1		1									2
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu					1					2		3
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	1										1	2
Uniwersytet Rzeszowski										1		2
Uniwersytet Szczeciński		1										1
Uniwersytet Śląski w Katowicach	1								1	1	1	5
Uniwersytet w Białymstoku		1									1	2
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie								1				1
Uniwersytet Wrocławski										2		2
Uniwersytet Zielonogórski	1			1						1		3
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu		1										1
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie								1				1
Suma końcowa	8	4	3	1	4	4	6	13	7	4	13	50

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie														1							3		4		
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	1																						2		
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu						1															1		3		
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	1																				1		2		
Uniwersytet Rzeszowski							1																2		
Uniwersytet Szczeciński																					1		1		
Uniwersytet Śląski w Katowicach	2																				1	2	5		
Uniwersytet w Białymstoku	1																					1	2		
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie																					1		1		
Uniwersytet Wrocławski	1																						2		
Uniwersytet Zielonogórski																1							3		
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu	1																						1		
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie																	1						1		
Suma końcowa	9					3					2			6		2					9		2	14	50

Tabela 26. Zestawienie danych – nazwa uczelni i kategorie słów kluczowych

Nazwa uczelni	Kategoria słów kluczowych 1	Kategoria słów kluczowych 2	Kategoria słów kluczowych 3	Kategoria słów kluczowych 4	Kategoria słów kluczowych 5
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów Pedagogika medialna	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne inne	Badania z obszaru nauk pedagogicznych Pedagogika medialna	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów Pedagogika medialna
Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie	Badania z obszaru nauk pedagogicznych Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	inne Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	inne Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych Sztuczna inteligencja i komunikacja czło-wiek – komputer	Kognitywne aspekty mediów Pedagogika medialna
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów Pedagogika medialna	Metodologia badań nad mediami Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	brak Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów
Akademia Pomorska w Słupsku	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów Pedagogika medialna	Pedagogika medialna Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Metodologia badań nad mediami Pedagogika medialna	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Pedagogika medialna Pedagogika medialna
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów brak	Sztuczna inteligencja i komunikacja czło-wiek – komputer Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Pedagogika medialna Pedagogika medialna
Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	brak	brak	brak

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
Politechnika Śląska w Gliwicach	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów
Politechnika Śląska w Katowicach	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie w Częstochowie	Metodologia badań nad mediami	Metodologia badań nad mediami	Metodologia badań nad mediami	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Metodologia badań nad mediami
	Metodologia badań nad mediami	Metodologia badań nad mediami	Metodologia badań nad mediami	Pedagogika medialna	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	inne
	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
	Metodologia badań nad mediami	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Pedagogika medialna	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Pedagogika medialna	Pedagogika medialna	Pedagogika medialna	Pedagogika medialna	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	brak
	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Kognitywne aspekty mediów	Kognitywne aspekty mediów
	Pedagogika medialna	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	brak

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	brak	brak	brak
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Pedagogika medialna	
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	brak	brak	brak
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	brak	brak
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	brak	brak	brak	brak	brak	brak
	Kognitywne aspekty mediów	Kognitywne aspekty mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Kognitywne aspekty mediów	Kognitywne aspekty i kompetencje informacyjno-medialne	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Kognitywne aspekty mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	brak
	Pedagogika medialna	Pedagogika medialna	Pedagogika medialna	Pedagogika medialna	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Kognitywne aspekty mediów	Kognitywne aspekty mediów
	Pedagogika medialna	Kognitywne aspekty mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Pedagogika medialna	Pedagogika medialna	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	brak	brak	brak	brak
Uniwersytet Rzeszowski	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
Uniwersytet Szczeciński	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne
Uniwersytet Szczeciński	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów
Uniwersytet Śląski w Katowicach	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Pedagogika medialna	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	inne
	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	brak
	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Pedagogika medialna	brak	brak	brak	brak

Uniwersytet w Białymstoku	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	brak	brak
Uniwersytet Warszawski-Mazurski w Olsztynie	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Pedagogika medialna	brak
Uniwersytet Wrocławski	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Sztuczna inteligencja i komunikacja człowiek – komputer	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów
	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
Uniwersytet Zielonogórski	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Kognitywne aspekty mediów	Kognitywne aspekty mediów	Metodologia badań nad mediami
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów
	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Pedagogika medialna	Pedagogika medialna	Badania z obszaru nauk pedagogicznych	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Badania z obszaru nauk pedagogicznych
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie	Zastosowania dydaktyczne i edukacyjne nowych mediów	Systemowe, filozoficzne i socjologiczne aspekty mediów	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne	Pedagogika medialna	Edukacja medialna i kompetencje informacyjno-medialne

PODSUMOWANIE

Warto zauważyć, że w tym niewielkim materiale jakościowym obejmującym tylko część polskich badaczy dostrzegalne są nieobecne pola badań dotyczące mediów w edukacji. Dla przejrzystości opisu materiału jakościowego dokonano przyporządkowań do wyróżnionych kategorii, jednak wiele tematów jest opracowywanych przez pojedynczych badaczy, wyjątek stanowią zagadnienia związane z kompetencjami nauczycieli oraz obszarem zastosowań dydaktycznych nowych technologii. Takie zagadnienia, jak np. gry komputerowe w edukacji czy urządzenia mobilne w zastosowaniach edukacyjnych są podejmowane przez badaczy marginalnie. Niewiele badań prowadzonych jest w ujęciu komparatystycznym i interdyscyplinarnym. Również niewielka grupa badaczy podejmuje w swoich pracach problemy metodologii badań mediów oraz kognitywnych aspektów nowych mediów.

Opracowane wyniki badań mogą stanowić punkt wyjścia dla osób chcących planować zespołowe badania naukowe. Uzyskane wyniki pozwoliły na ustalenie ośrodków, obszarów i zainteresowań badawczych polskich naukowców związanych z pedagogiką medialną. Obraz ten nie jest pełny, jednak pozwala w sposób wystarczający na zdiagnozowanie stanu i określenie tendencji w kierunkach badań realizowanych obecnie w Polsce.